

פרשת ויקהל

"שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָּכֶם קַדְשׁ
שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן לַה' כָּל הָעֹשֶׂה בּוֹ מְלָאכָה יוּמַת"

(שמות ל"ה,ב')

שכר השבת

שאלת רב: חייל שחלל שבת במבצע צבאי (של פקוח נפש).

המבצע הסתיים באמצע השבת. האם הוא חייב כעת לשמור שבת?

רבי יהודה בן בתירא אומר:

הרי גויים שהקיפו את ערי ישראל וחללו ישראל

את השבת, שלא יהא אומרים הואיל וחללו את מקצת השבת נחלל כולו.

אם כן רואים שהחלק השני של השבת צריך להשמר כהלכתו

ואין אנו אומרים 'או הכל או כלום'.

כי כעת נגמר ההיתר של פיקוח נפש.

רבי אלעזר בן פרטא אומר: מנין אתה אומר

כל מי שהוא משמר את השבת מעלין עליו כאלו עשה שבת?

שנאמר "ושמרו בני ישראל את השבת וגו'"

רבי אומר: מנין אתה אומר שכל מי שמשמר שבת אחת כתקנה מעלין עליו

שמר שבתות מיום שבראן הקב"ה עד שיחיו המתים?

שנאמר "ושמרו בני ישראל וגו' לדורותם". (ילקוט, ת"ט)

מדוע אדם עלול לחשוב שברגע שחלל מקצת השבת מותר לחלל את כולה?

מדוע המסקנה היא אחרת?

מה הכוונה שכל מי ששומר שבת מעלין עליו כאלו "עשה" שבת?

מדוע אדם ששומר שבת אחת מעלין עליו כאלו

שמר את כל השבתות

בכל הדורות?

עד כמה פקוח נפש דוחה שבת?

שאלת רב: נסעתי בשבת לבית- חולים בגלל פקוח- נפש . טופלתי ושחררתי . האם מותר לי גם לחזור ברכב הביתה?

כאשר ישראל מוכרחים לחלל מקצת השבת לצורך פקוח נפש, עלול אדם לחשוב ששבת זו כבר אבודה.
אווירת וקדושת השבת כבר נעלמו והוא עלול להגיע למסקנה שלא ישנה כבר להמשיך את חילול השבת-הרי חלל את השבת בין כה וכה עד לאותו רגע. מסקנה זאת הינה מוטעית, מאחר וכל רגע בשבת הוא קדוש. אף אם חללת את רובו של היום, אסור לך להמשיך לחללו אף רגע יותר ממה שנחוץ. אותו מעשה שהיה מותר לפני רגע, עכשיו נאסר, ולא עוד אלא שהוא מאד חמור.
לפנינו דוגמא מצוינת כמה יהודי חייב לשלום במעשיו.
אם יהודי עוסק בדבר עבירה ברובו של היום מתוך היתר, אך ממשיך לעשות זאת הלאה מתוך זלזול, למרות שהצורך בהיתר איננו קיים עוד, העונש על כך הוא חמור.

מעשה של איסור שנעשה בעבר ברשות אינו מצדיק לעבור על איסור בהווה. עלינו לחיות תמיד על פי דרישות השעה הזו, ולא השעות שלפניה.

חז"ל אומרים ששמירת שבת דומה ל"עשיית" שבת.

הסיבה היא שהשבת זוכה לערבה המלא רק כשישראל שומרים אותה.

האם הבורא היה צריך לנוח?

"וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכַל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה"

אין טעם לרעיון השבת אם הוא תאורתי בלבד.

ה' לא ברא את השבת בשבילו, ולא נח מבריאת העולם ביום השביעי להנאתו או מתוך "ליאות".
הוא נח ביום השביעי כדי להוות דוגמא בשבילנו, שנוכל להבין את חשיבות השבת.

כל מטרת המנוחה ביום השביעי הוא להעניק לנו הזדמנות להפגין את עומק מחויבותנו לאמונה בה'.
כשישראל שובתים בשבת, הם מעידים שה' ברא את השמים והארץ וכל אשר בהם.

לכן, מי שאינו נח ממלאכתו בשבת, כאלו אומר שאינו מאמין בבריאת העולם, או במלים אחרות-כופר בעיקר, ועל זה ייענש.

מסיבה זו כתוב שמי שאינו שומר שבת כאלו עובד עבודה זרה.

ע"י שמירת שבת, אדם בעצם מכריז: אני מאמין בהקב"ה ושהוא ברא את העולם.

על פי זה מובן מדוע שמירת שבת דומה
ל"עשיית" שבת.

האם יש ערך לשמירת שבת אחת?

שאלת רב: אדם שמנסה לשמור שבת. חלק מהשבתות מצליח לשמור, ונכשל בשאר השבתות, האם יש לזה ערך כל שהוא?

מי ששומר שבת אחת מעלין עליו כאלו שותף בכל השבתות של כל הדורות.
הסיבה היא ששמירת שבת אחת היא כה נשגבת, עד שאינה נחשבת כאחוז קטן מתוך כל מתוך כל השבתות בלבד, אלא יש לו שותפות מסוימת גם בשמירת שאר השבתות.
שנאמר: "ושמרו בני ישראל את השבת לדורותם".
זה מלמדנו את רושם מעשינו, וכמה גדול שכרינו.
השכר על שמירת שבת הוא כאלו קיימנו את כולם.
השבת כה חביבה בעיני ה' שהוא נותן עליה שכר כה רב.
הוא רוצה שנדע עד כמה היא חשובה, ע"י פרוט השכר הגדול הטמון בה.
מכאן גם למדים כמה כח יש להשקיע בכל שבת בפני עצמה.
אם לכל שבת יש שותפות לכל השבתות בכל הדורות, איננו יכולים להקל באף אחת מהלכות השבת.
יש לשמור שבת מתוך זהירות מרבית.
שגיאה אחת עלולה להדהד בכל הדורות,
כי כל שבת חשובה ככל השבתות שמבראשית.

(אהבה ורעות)

